

Naděje na dožití a délka života ve zdraví

V souvislosti se sociálními službami se často hovoří o dvou demografických ukazatelích. Naděje na dožití neboli střední délka života, tedy očekávaná délka života a logicky také naděje na dožití ve zdraví.

■ **Text: Ing. Jiří Horecký, Ph.D., MBA,**
prezident APSS ČR, UZS ČR a EAN

Jde o zásadní ukazatele, které jsou klíčové při stanovování, resp. nastavení sociální politiky státu, pro plán výdajů za zajištění zdravotnických služeb, ale i hospodářských strategií každé země.

Ukazatel střední délky života (naděje dožití) při narození udává, kolik let má průměrně před sebou osoba, která se právě narodila. Při jeho výpočtu se předpokládá, že se úmrtnostní poměry po celou dobu života dané osoby nebudou měnit, resp. že zůstanou stejné jako v roce jejího narození.

Česká republika zaznamenala v tomto ukazateli v posledních letech významný posun. Podle úmrtnostních poměrů platných v ČR v roce 2017 by se průměrný Čech dožil 79,1 roku, muž pak 76,1 roku a žena 82 let. Průměr zemí Evropské Unie je 80,9 let, k jeho dosažení nám tedy chybí 1,8 roku.

Před deseti lety byl ukazatel naděje na dožití o dva roky nižší, tedy 77 let. V roce 2000 dokonce o 4 roky nižší, tedy 75,1.

Na uvedeném obrázku také vidíme, které evropské země mají významněji vyšší naděje na dožití. Tradičně jsou to hlavně Švýcarsko (83,7) a Island (82,6), ale i tzv. středomořské země (Francie, Španělsko, Itálie).

Obecný trend také ukazuje, že se postupně snižuje rozdíl v naději na dožití mezi ženami a muži.

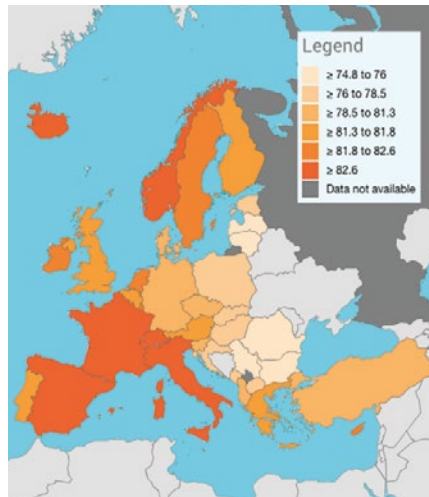
Dalším souvisejícím ukazatelem je tedy naděje na dožití ve zdraví nebo délka života ve zdraví, který udává, jak dlouho žijí obyvatelé dané země bez dlouhodobého zdravotního omezení.

V případě délky života ve zdraví je na tom Česká republika v porovnání s evropskými zeměmi lépe. Naděje na dožití ve zdraví mají v ČR ženy ve věku 64 let a muži pak 62,7 roku. Ženy jsou tedy téměř na evropském průměru, který je 64,2 let, a muži zhruba půl roku pod tímto průměrem.

Za povšimnutí stojí také rozdíl mezi pohlavími u tohoto ukazatele. Zatímco v případě dožití, resp. střední délky života, je rozdíl mezi muži a ženami 6,1 roku, u na-

děje na dožití ve zdraví je to pouze 1,3 roku. Muži žijí tedy v poměru k délce svého života déle ve zdraví a ženy se dožívají vyššího věku.

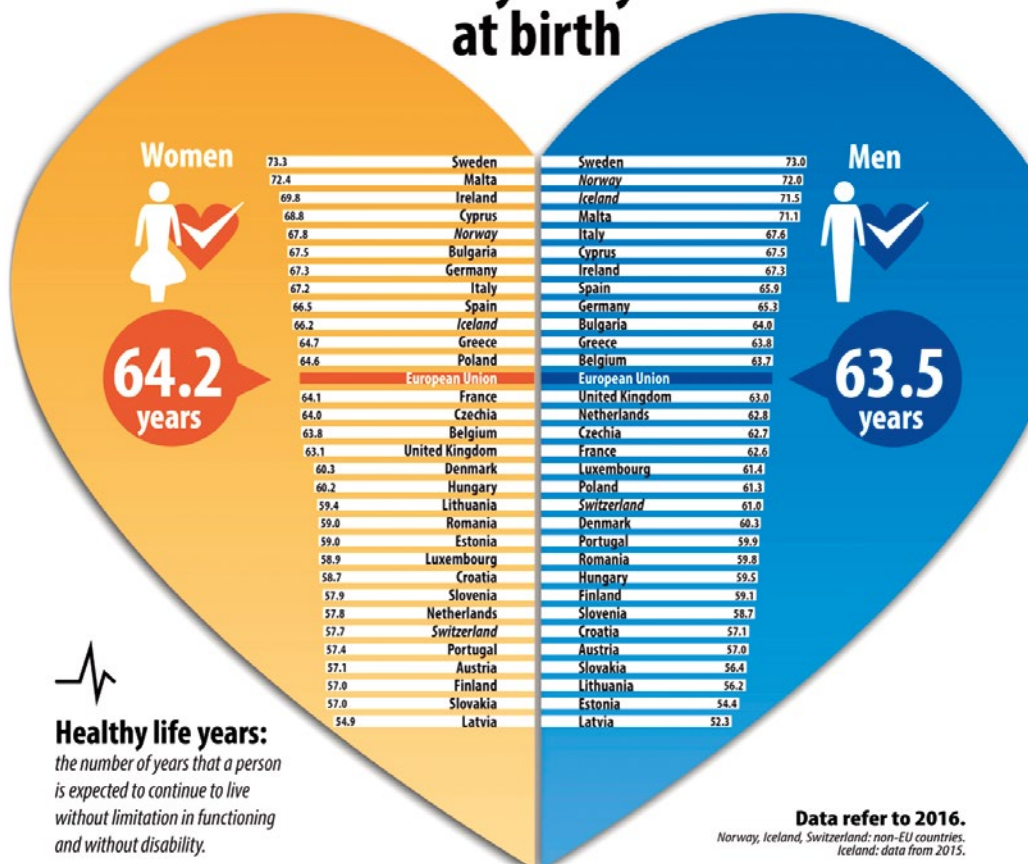
Česká republika vykazuje v obou ukazatelích dobré nebo lépe řečeno s evropským průměrem porovnatelné hodnoty. Zejména trend vývoje těchto ukazatelů lze označit za pozitivní. Potenciál ke zlepšení je stále veliký. Přitom je ovlivnitelný zejména každým z nás. Dle WHO ovlivňuje člověk své zdraví, tedy délku života ve zdraví, z 80%. Jenom 20% tvoří neovlivnitelné faktory, jako je genetika či nedostatečná nebo nekvalitní zdravotní péče.

Zdroje:

Eurostat
Český statistický úřad
Evropská komise

Healthy life years at birth

Healthy life years:
the number of years that a person is expected to continue to live without limitation in functioning and without disability.

Data refer to 2016.
Norway, Iceland, Switzerland: non-EU countries.
Iceland: data from 2015.